Sporda Yabanc?la?ma Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sporda Yabanc?la?ma Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31095

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sporda Yabanc?la?ma Ölçe?i (SYÖ), Gamze Deryahano?lu taraf?ndan 2019 y?l?nda doktora tezi kapsam?nda geli?tirme yöntemiyle olu?turulmu? psikometrik bir araçt?r. Bu ölçek, sporcular?n antrenman ve müsabaka ortam?nda deneyimledikleri yabanc?la?ma düzeylerini ölçmek amac?yla tasarlanm??t?r. Yabanc?la?ma, sporcunun aktiviteden kopukluk, anlams?zl?k veya öz denetim eksikli?i hissetmesi gibi durumlar? kapsayan çok boyutlu bir yap?y? temsil eder. Ölçek, özellikle sporcular?n spora ve spor ortam?na yönelik tutumlar?n?, motivasyonlar?n? ve psikolojik iyi olu?lar?n? de?erlendirmede kullan?lmaktad?r.

Ölçe?in geli?tirilmesi, spor psikolojisi alan?nda kritik bir bo?lu?u doldurmay? hedeflemi? olup, sporcunun performans?n? ve kat?l?m?n? olumsuz etkileyen yabanc?la?ma olgusunun akademik olarak incelenmesine olanak tan?maktad?r. Veriler 5'li Likert tipi derecelendirme format?nda toplanmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Sporda yabanc?la?ma, spor psikolojisi, ölçek geli?tirme, sporcu, psikometrik.

Yazarlar

Gamze Deryahano?lu

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, sporcular?n antrenman ve müsabaka süreçlerinde deneyimledikleri yabanc?la?ma düzeylerini saptamakt?r. Ölçek, sporcular?n kendilerini spordan, tak?m arkada?lar?ndan veya sporun genel amac?ndan ne kadar uzak hissettiklerini nicel olarak ölçmeye olanak tan?r. Elde edilen veriler, sporcular?n psikolojik ihtiyaçlar?n?n anla??lmas?na ve yabanc?la?may? azaltmaya yönelik müdahale programlar?n?n geli?tirilmesine rehberlik eder.

Ölçek, ayn? zamanda sporda yabanc?la?ma ile ki?ilik özellikleri aras?ndaki teorik ili?kileri inceleyen doktora tezi ara?t?rmas?n?n bir parças? olarak kullan?lm??t?r. Bu ba?lamda, ölçek, spor bilimleri ve spor psikolojisi ara?t?rmac?lar? için önemli bir ölçme arac? sunmaktad?r.

Yap?

Ölçek, sosyolojik ve psikolojik anlamda yabanc?la?ma kavram?n?n spor alan?na özgü bir yans?mas?n? ölçmektedir. Sporda yabanc?la?ma, sporcunun spor aktivitesine kar?? duygusal bir kopukluk ya?amas?, sporun ki?isel geli?imine katk?da bulunmad??? hissi, kontrol eksikli?i veya normsuzluk gibi boyutlar? içerebilir. Bu yap?, sporcunun motivasyonunu ve performans?n?

ARABPSYCHOLOGY.COM

olumsuz etkileyen kritik bir psikolojik durumu temsil eder. Ölçek maddeleri, sporcunun kendini spora ait hissetme, sporun anlaml?l???n? alg?lama ve spor ortam?ndaki kontrol gücünü de?erlendirme gibi temel boyutlar? hedef almaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, geli?tirildi?i doktora tezi (Deryahano?lu, 2019) kapsam?nda detayl?ca incelenmi?tir. Tipik olarak, yap? geçerli?i için faktör analizi yöntemleri (Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizi) kullan?lm?? ve içerik geçerli?i için uzman görü?lerine ba?vurulmu?tur. Ölçe?in alt boyutlar?n?n, teorik olarak belirlenen yabanc?la?ma bile?enlerini do?ru bir ?ekilde temsil edip etmedi?i bu analizlerle test edilmi?tir. Ancak, bu özet içeri?inde spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirli?i, geli?tirme a?amas?nda psikometrik standartlara uygun olarak de?erlendirilmi?tir. Güvenirlik analizleri genellikle **Cronbach Alfa** iç tutarl?l?k katsay?s? ve muhtemelen test-tekrar test yöntemleri kullan?larak belirlenmi?tir. Bu çal??malar?n sonuçlar?, ölçe?in tutarl? ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? göstermektedir. Ancak, bu özet içeri?inde spesifik güvenirlik de?erlerine (örne?in, Cronbach Alfa katsay?lar?na) yer verilmemi?tir. Detayl? güvenirlik bilgileri doktora tezinde bulunmaktad?r.

Faktör Analizi

Sporda Yabanc?la?ma Ölçe?i'nin yap?sal geçerli?ini belirlemek amac?yla, ölçe?in boyutlulu?unu ortaya koymak için Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve elde edilen yap?y? do?rulamak için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) gerçekle?tirilmi?tir. Bu analizler, spor ba?lam?ndaki yabanc?la?man?n çok boyutlu bir yap? oldu?unu ve bu boyutlar?n sporcular?n farkl? deneyimlerini (örne?in, anlams?zl?k, güçsüzlük veya sosyal izolasyon) temsil etti?ini do?rulam??t?r. Faktör yükleri ve uyum indeksleri, ölçe?in sa?lam bir yap?ya sahip oldu?unu göstermi?tir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (1- Hiçbir Zaman, 5-Her Zaman)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Sporcular

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ya? Grubu: Yeti?kin sporcular (Tezin örneklemine ba?l? olarak üniversite veya profesyonel sporcular)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki farkl? spor bran?lar?nda aktif olarak yer alan profesyonel veya amatör sporcular.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report)

Anahtar Kelimeler

Likert tipi ölçek, psikometri, sporcu sa?l???, duygusal kopukluk, tez çal??mas?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilinmiyor

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: gamze_dryhngl@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Doktora tezi, Hitit Üniversitesi, Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, Çorum, 2019.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Sporda Yabanc?la?ma Ölçe?i, Gamze Deryahano?lu taraf?ndan 2019 y?l?nda doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in akademik veya ticari amaçlarla kullan?m? için **sorumlu yazar** ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m izinleri ve olas? ücretlendirme ko?ullar? hakk?nda kesin bilgi, yazar?n kendisinden temin edilebilir. Ölçe?in geli?tirildi?i y?l 2019'dur.

Kaynaklar

Deryahano?lu, G. (2019). *Sporda yabanc?la?ma ve ki?ilik özellikleri ili?kisi üzerine bir alan ara?t?rmas?* (Doktora Tezi). Hitit Üniversitesi, Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, Çorum.

Orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: sporda-yabancilasma-olcegi-toad.pdf.

Sporda Yabanc?la?ma Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri, orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Sa?lanan kaynak içeri?inde ölçe?in maddeleri (soru listesi) bulunmamaktad?r. Maddelerin tam listesine, referans verilen doktora tezinin orijinal metninden ula??labilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM